Published on (https://www.bnm.md)

30.12.2016

Conturile internaționale ale Republicii Moldova pentru trimestrul III 2016 (date provizorii)

Conturile internaționale pentru trimestrul III 2016 (date provizorii) – materialul analitic integral [1]

În primele nouă luni ale anului 2016, economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere reală de 3.3 la sută, după contractarea PIB-ului cu 0.5 la sută în anul 2015. Această creștere s-a datorat în cea mai mare măsură majorării valorii adăugate brute în agricultură, silvicultură şi pescuit, precum și în serviciile de intermediere financiară.

Exporturile de bunuri ale Republicii Moldova s-au diminuat comparativ cu aceeași perioadă a anului 2015 preponderent ca rezultat al scăderii prețurilor la bunurile exportate (tabelul 1). Concomitent și prețurile bunurilor importate au scăzut, în medie, într-o măsură mai mare decât cele ale bunurilor exportate. Astfel, raportul de schimb s-a îmbunătățit.

Indicele prețurilor de consum în septembrie 2016 față de septembrie 2015 a constituit 103.0 la sută.

Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova s-au diminuat de la 22.0 la sută în raport cu PIB, în primele nouă luni ale anului 2015, până la 20.1 la sută în ianuarie-septembrie 2016, în special în urma scăderii intrărilor din Federația Rusă.

Tabelul 1. *Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova*

	U. M.	2014	2015	2016			9 luni		
		Tr. III	Tr. III	Tr. I	Tr. II	Tr. III	2014	2015	2016
Produsul intern brut în prețuri curente	mil. lei	34,215	35,995	27,097	31,434	39,749	81,723	89,052	98,281
Produsul intern brut în prețuri curente	mil. USD	2,435	1,875	1,350	1,588	2,009	5,961	4,827	4,942
PIB, indicii volumului fizic	%	106.0	96.3	100.8	101.8	106.3	104.7	100.5	103.3

Export de bunuri, indicii volumului fizic	%	98	96	90	99	121			
Export de bunuri, indicii valorii unitare	%	95	84	95	98	96			
Import de bunuri, indicii volumului fizic	%	99	95	104	107	112			
Import de bunuri, indicii valorii unitare	%	97	78	88	93	94			
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri	%	97.9	107.7	108.0	105.4	101.8			
Rata de schimb medie pe perioadă	MDL/USD	14.0539	19.1982	20.0737	19.7957	19.7896	13.7086	18.4471	19.8860
Remiterile personale / PIB	%	23.0	19.5	21.5	22.0	17.6	24.7	22.0	20.1
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB	%	4.0	-0.9	2.8	-0.2	3.4	4.1	4.3	2.1

Surse: BNM, BNS

Sub aspect regional, evoluția sectorului extern al economiei naționale a fost determinată de situația economică a principalilor parteneri comerciali din CSI. În Federația Rusă a continuat recesiunea economică (PIB-ul acesteia în termeni reali contractându-se în trimestrele I-III 2016 față de trimestrele I-III 2015 cu 1.2, 0.6 și 0.4 la sută, respectiv), ceea ce a avut un impact negativ asupra exporturilor Republicii Moldova (-3.2 la sută comparativ cu exporturile în această țară efectuate în ianuarie-septembrie 2015). Totodată, Ucraina a înregistrat creșteri reale (de 0.1, 1.4 și 2.0 la sută, respectiv), ceea ce a avut un impact pozitiv asupra exporturilor Republicii Moldova (+16.3 la sută). La majorarea exporturilor în Ucraina a contribuit anularea, la sfârșitul anului 2015, a taxelor temporare la mărfurile de import ce au fost introduse anterior cu scopul stabilizării balanței de plăți. Concomitent, majorarea de către Ucraina a accizelor la băuturi alcoolice în martie 2016 a influențat exporturile moldovenești din această categorie în sensul descreșterii. Se remarcă, de asemenea, o scădere substanțială a exporturilor către Kazahstan (de 5.4 ori), determinată, printre altele, și de interzicerea, începând cu 1 iulie 2016, a tranzitului internațional de mărfuri pe teritoriul Federației Ruse.

Exporturile către țările Uniunii Europene, de asemenea, au scăzut, însă într-o măsură mai mică (cu 1.7 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2015). În special s-au diminuat exporturile către Italia (cu 30.1 la sută) și către Marea Britanie (cu 22.0 la sută), în timp ce exporturile către Bulgaria s-au majorat de 2.0 ori, către România – cu 9.6 la sută.

În același timp, o creștere remarcabilă a fost înregistrată la exporturile către țările Orientului Mijlociu, în special Irak (de 2.6 ori, principala categorie fiind uleiurile vegetale). De asemenea, s-au majorat exporturile către țările Asiei de Est și Sud-Est , în special Malaiezia (de 3.5 ori) și China (cu 80.5 la sută).

Deficitul **contului curent**, în primele 9 luni ale anului 2016, a constituit 249.66 mil. USD (diminuându-se cu 34.7 la sută față de ianuarie-septembrie 2015). Raportat la PIB, acesta a constituit 5.1 la sută și s-a redus cu 2.8 puncte procentuale (p.p.) comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (tabelul 2). Îmbunătățirea s-a datorat scăderii deficitului din comerțul exterior cu bunuri și servicii (cu 3.3 p.p., raportat la PIB) și majorării excedentului veniturilor primare (cu 0.1 p.p.), în timp ce evoluția balanței veniturilor secundare a influențat contul curent în sensul deteriorării (-0.5 p.p.).

Tabelul 2. *Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți*

	2014	2015	2016			2014	2015	2016	Modificarea ponderii
	Tr. III	Tr. III	Tr. I	Tr. II	Tr. III	9 luni			9 luni 2016 / 9 luni 2015
	%								p.p.
Contul curent / PIB	-4.3	-6.2	-6.0	-4.5	-4.8	-6.3	-7.9	-5.1	2.8
Balanța comercială / PIB	-31.5	-27.9	-30.6	-29.9	-23.8	-35.6	-30.9	-27.6	3.3
Export de bunuri și servicii / PIB	29.6	31.2	39.0	39.3	33.5	36.2	37.5	36.9	-0.6
Import de bunuri și servicii / PIB	61.1	59.1	69.6	69.2	57.3	71.8	68.4	64.5	-3.9

Balanța veniturilor primare / PIB	**9.4**	**7.5**	**6.4**	**8.0**	**5.3**	**10.1**	**6.4**	**6.5**	**0.1**
Intrări de venituri primare / PIB, din care:	13.2	11.3	11.5	12.2	10.4	14.3	12.8	11.3	-1.5
Remunerarea salariaților / PIB	12.6	10.9	11.0	11.7	9.9	13.7	12.2	10.8	-1.6
Ieșiri de venituri primare / PIB, din care:	3.8	3.8	5.1	4.2	5.1	4.2	6.4	4.8	-1.6
Venituri din investiții / PIB	3.0	2.8	3.7	3.0	4.3	3.3	5.1	3.7	-1.4
Balanța veniturilor secundare / PIB	**17.8**	**14.2**	**18.2**	**17.4**	**13.7**	**19.1**	**16.6**	**16.1**	**-0.5**
Intrări de venituri secundare / PIB, din care:	19.4	16.2	20.3	19.4	15.5	20.9	18.8	18.1	-0.7
Transferuri personale / PIB	12.2	10.3	12.3	12.2	9.5	13.1	11.7	11.1	-0.6
Cooperarea internațională curentă / PIB	3.8	2.4	2.9	2.6	2.0	3.8	2.9	2.4	-0.5
Ieșiri de venituri secundare / PIB	1.7	2.1	2.2	2.1	1.8	1.9	2.2	2.0	-0.2
Contul de capital / PIB	**0.5**	**0.5**	**-0.8**	**-0.7**	**-0.9**	**1.0**	**0.3**	**-0.8**	**-1.1**
Necesarul net de finanţare (soldul conturilor curent şi de capital) / PIB	**-3.8**	**-5.7**	**-6.8**	**-5.2**	**-5.7**	**-5.3**	**-7.6**	**-5.9**	**1.7**

În primele trei trimestre ale anului 2016, în pofida scăderii exporturilor de bunuri, balanța comercială s-a îmbunătățit în urma scăderii într-o măsură și mai mare a importurilor (s-au diminuat importurile de bunuri de capital și bunuri intermediare, în timp ce importurile de bunuri de consum s-au majorat). Balanța serviciilor s-a îmbunătățit atât grație majorării exporturilor, cât și în urma scăderii importurilor. Cu toate că remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți s-a diminuat, excedentul veniturilor primare s-a majorat în urma scăderii veniturilor din investiții plătite investitorilor străini. Excedentul înregistrat la veniturile secundare s-a diminuat ca rezultat al scăderii intrărilor de asistență curentă din exterior în cadrul cooperării internaționale, precum și în urma diminuării intrărilor de transferuri personale.

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 40.19 mil. USD (în ianuarie-septembrie 2015 a fost înregistrat un sold pozitiv de 14.19 mil. USD), ca urmare a diminuării intrărilor de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale.

Ca rezultat al tranzacţiilor curente şi de capital efectuate de rezidenţii Republicii Moldova cu străinătatea pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2016, **necesarul net de finanţare** (suma dintre soldurile conturilor curent şi de capital din balanța de plăți) s-a diminuat cu 21.3 la sută faţă de ianuarie-septembrie 2015 și a constituit 289.85 mil. USD, ceea ce reprezintă 5.9 la sută în raport cu PIB (7.6 la sută în ianuarie-septembrie 2015).

Principala sursă de acoperire a necesarului net de finanțare în primele nouă luni ale anului 2016 (tabelul 3), reflectată în **contul financiar** al balanței de plăți, au fost activele sub formă de numerar și depozite în valută ale agenților economici rezidenți și ale populației (care au scăzut în ianuarie-septembrie 2016 cu 467.54 mil. USD, alimentând piața valutară internă). O parte din aceste active au fost procurate de BNM și au completat activele oficiale de rezervă.

La acoperirea necesarului de finanțare au contribuit, de asemenea, intrările nete de capital sub formă de credite comerciale și avansuri, precum și investițiile străine directe, în special reinvestirea profiturilor. Totuși, intrările nete de ISD pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2016 au arătat o tendință descrescătoare în raport cu anii precedenți, acumularea netă de pasive sub formă de investiții directe scăzând de două ori comparativ cu ianuarie-septembrie 2015.

Tabelul 3. *Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete*

	2014	2015	2016			2014	2015	2016	Modificarea ponderii
	Tr. III	Tr. III	Tr. I	Tr. II	Tr. III	9 luni			9 luni 2016 / 9 luni 2015
	% în raport cu PIB								p.p.
Contul financiar	**-3.3**	**-4.9**	**-9.7**	**-2.6**	**-3.4**	**-4.7**	**-8.7**	**-4.9**	**3.8**
Investiții directe, din care:	**-3.4**	**0.8**	**-2.2**	**0.5**	**-3.3**	**-3.8**	**-4.3**	**-1.8**	**2.5**
Participații la capital și acțiuni, exceptând reinvestirea profiturilor	-0.5	-0.7	-1.0	-0.4	-0.8	-1.9	-0.8	-0.7	0.1
Reinvestirea profiturilor	-1.6	-0.8	-1.6	-1.1	-2.9	-1.0	-2.9	-2.0	0.9
Instrumente de natura datoriei	-1.2	2.4	0.4	2.0	0.4	-0.8	-0.5	0.9	1.4
Investiții de portofoliu și derivate financiare						**-0.2**	**-0.1**		**0.1**
Alte investiții, din care:	**0.6**	**-4.9**	**-6.3**	**-13.3**	**-14.1**	**0.8**	**2.3**	**-11.7**	**-14.0**
Numerar și depozite	1.3	-0.2	-6.3	-10.6	-9.4	1.8	4.6	-8.9	-13.5
Împrumuturi	2.2	-2.3	1.8	-0.2	-2.7	1.0	-0.2	-0.6	-0.5
Credite comerciale și avansuri	-3.0	-2.5	-1.8	-2.5	-2.1	-2.1	-2.2	-2.2	
Alte creanțe / pasive		0.1	0.1	0.1		0.1	0.1	0.1	
Modificarea activelor de rezervă	**-0.4**	**-0.9**	**-1.2**	**10.2**	**14.0**	**-1.5**	**-6.6**	**8.7**	**15.3**

Notă: (-) – intrări nete de capital, (+) – ieșiri nete de capital

Poziţia investiţională internaţională a Republicii Moldova (conform MBP5) la 30.09.2016 a rămas net debitoare şi a constituit -5,956.69 mil. USD, soldul negativ majorându-se față de sfârşitul anului 2015 cu 7.3 la sută: activele externe însumând 3,320.44 mil. USD, în scădere cu 3.4 la sută, iar pasivele – 9,277.13 mil. USD,

în creştere cu 3.2 la sută. Aceasta a determinat înrăutăţirea raportului dintre stocul activelor şi pasivelor externe cu 2.4 p.p., până la 35.8 la sută la 30.09.2016. Stocul angajamentelor faţă de investitorii străini direcţi a reprezentat 3,575.20 mil. USD (în creştere cu 3.1 la sută de la începutul anului) şi a constituit 38.5 la sută din totalul pasivelor externe (tabelul 4).

Tabelul 4. *Indicatorii principali aferenţi poziţiei investiţionale internaţionale*

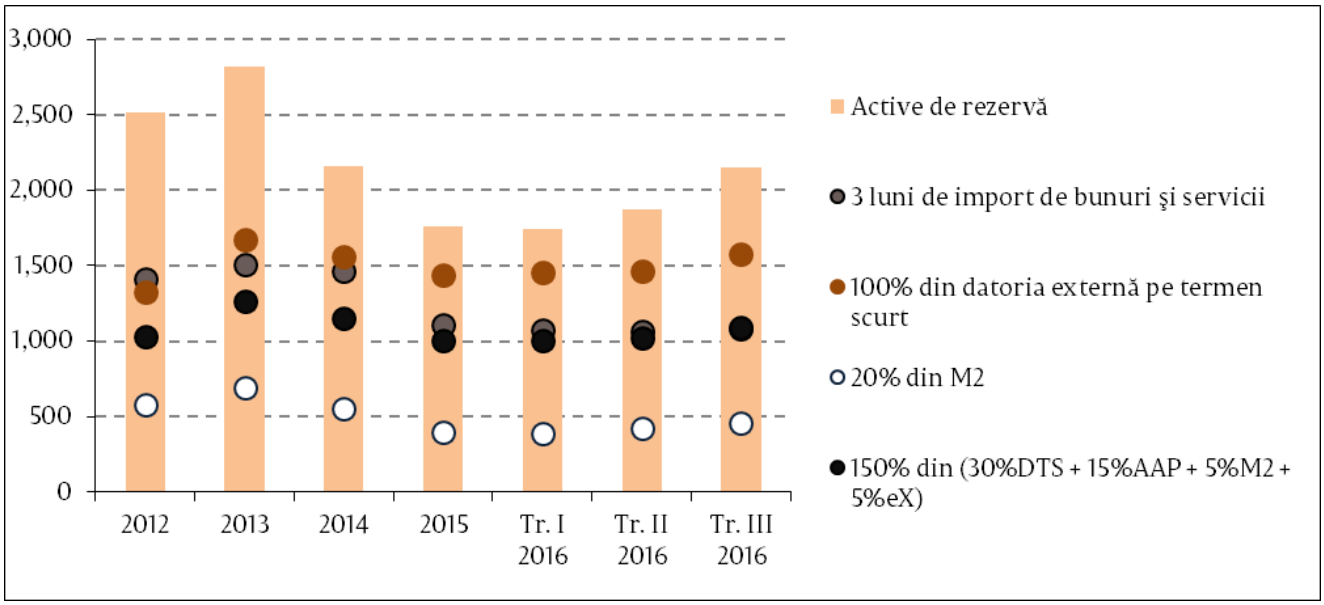
	UM	31.12. 2012	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.03. 2016	30.06. 2016	30.09. 2016	30.09.2 / 31.12.2 (%)
Poziţia investiţională internaţională netă	mil. USD	- 5,085.32	- 5,346.05	- 5,598.53	- 5,552.57	- 5,772.44	- 5,836.41	- 5,956.69	1(
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe	%	41.1	43.0	39.9	38.2	36.3	35.4	35.8	-2.4
Stocul investiţiilor directe în economia naţională	mil. USD	3,466.67	3,620.97	3,613.78	3,466.07	3,489.31	3,496.92	3,575.20	1
Ponderea investiţiilor străine directe în stocul pasivelor	%	40.1	38.6	38.8	38.6	38.5	38.7	38.5	
Ponderea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor	%	35.0	34.5	32.9	32.7	32.6	32.5	32.3	-0.4
Stocul activelor oficiale de rezervă	mil. USD	2,515.00	2,820.63	2,156.63	1,756.81	1,746.33	1,874.60	2,146.72	1

Stocul activelor oficiale de rezervă / Import mediu lunar (pe 12 luni) de bunuri şi servicii	luni	5.3	5.6	4.4	4.8	4.9	5.3	6.0	1

Stocul activelor oficiale de rezervă la 30.09.2016 practic a revenit la nivelul anului 2014, majorându-se cu 22.2 la sută pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2016 și constituind 2,146.72 mil. USD. Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 6.0 luni);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 135.9 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 93.4 la sută);
- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente de portofoliu + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 296.4 la sută) (diagrama 1).

Diagrama 1. *Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă ale Republicii Moldova la sfârșit de perioadă, mil. USD*

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AAP – alte angajamente de portofoliu, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii. Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015:
http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf [2]

Datoria externă brută a Republicii Moldova (conform Ghidului SDE 2013/MBP6) la 30.09.2016 a înregistrat 6,510.49 mil. USD, majorându-se pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2016 cu 2.6 la sută. Datoria

publică şi public garantată a reprezentat 27.3 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1,776.96 mil. USD, majorându-se de la începutul anului cu 4.4 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,733.53 mil. USD, în creştere cu 1.9 la sută de la finele anului precedent. Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (75.7 la sută)[1]. Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în stocul datoriei externe a Republicii Moldova sub formă de împrumuturi şi alocări de DST a constituit 43.2 la sută.

Tabelul 5. *Indicatorii principali aferenţi datoriei externe (MBP6)*

	UM	31.12. 2012	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.03. 2016	30.06. 2016	30.09. 2016	30.09.20 / 31.12.20 (%)
Datoria externă brută	mil. USD	6,019.84	6,674.38	6,570.26	6,345.43	6,386.93	6,346.07	6,510.49	10
Datoria externă publică şi public garantată	mil. USD	1,762.57	1,774.92	1,731.05	1,702.04	1,708.97	1,704.98	1,776.96	10
Datoria externă pe termen lung	mil. USD	4,698.20	5,003.79	5,012.32	4,909.52	4,931.20	4,880.66	4,931.12	10
Ponderea datoriei externe publice şi public garantate în datoria externă brută	%	29.3	26.6	26.3	26.8	26.8	26.9	27.3	0.5 p
Ponderea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută	%	78.0	75.0	76.3	77.4	77.2	76.9	75.7	-1.7 p
Ponderea creditorilor organizații internaționale									

și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST	%	48.0	44.9	43.7	43.0	42.9	42.7	43.2	0.2 p
Active oficiale de rezervă / Datoria externă pe termen scurt	%	190.3	168.8	138.4	122.3	120.0	127.9	135.9	13.6 p

Balanța de plăți pentru trimestrul III 2016 (date provizorii) [3]

Poziția investițională internațională la sfârșitul trimestrului III 2016 (date provizorii) [4]

Datoria externă brută la sfârșitul trimestrului III 2016 (date provizorii) [5]

Seriile statistice sunt disponibile începând cu anul 1995 pentru balanţa de plăţi conform MBP5 și cu anul 2009 pentru balanţa de plăţi conform MBP6, anul 1998 pentru poziţia investiţională internaţională, anul 2001 pentru datoria externă conform MBP5 și anul 2009 pentru datoria externă conform MBP6.

Balanța de plăți (MBP6):

Balanța de plăți (MBP6)

[6]

Datoria externă (MBP6)

[7]

Balanța de plăți [8]

Poziția investițională internațională [9]

Datoria externă [10]

---

[1] Stocul total al datoriei externe brute calculate conform standardului MBP6 (SDE 2013) este același ca și conform MBP5, dar cu schimbări în structură. În particular, în datoria calculată conform MBP6, datoriile

pentru importuri de gaze naturale sunt incluse în datoria pe termen lung la articolul creditarea intragrup în cadrul investițiilor directe (nu în datoria pe termen scurt, ca în conformitate cu MBP5).

See also

Tags
statistics [11]
conturi internationale [12]
Balanţa de Plăţi [13]
Poziţia Investiţională Internaţională [14]
Datoria Externă [15]
comerț exterior [16]
contul curent [17]
indicatorii macroeconomici [18]
Sectorul extern [19]
investiții străine directe [20]
export [21]
import [22]
remiteri [23]
împrumuturi [24]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/54367

Related links:

[1] https://www.bnm.md/files/CI_2016_3_1.pdf [2] http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf [3] https://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-trimestrul-iii-2016-date-provizorii [4] https://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-trimestrului-iii-2016-date-provizorii [5] https://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-la-sfarsitul-trimestrului-iii-2016-date-provizorii [6] https://www.bnm.md/files/BP-BPM6-2009-Q3-2016-ro-new.xls [7] https://www.bnm.md/files/DE-BPM6-2001-Q3-2016-ro.xls [8] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP12.xhtml?id=0&lang=ro [9] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP13.xhtml?id=0&lang=ro [10] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP1.xhtml?id=0&lang=ro [11] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics [12] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=conturi internationale [13] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Balanţa de Plăţi [14] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [15] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria Externă [16] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=comerț exterior [17] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=contul curent [18] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=indicatorii macroeconomici [19] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Sectorul extern [20] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=investiții străine directe [21] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=export [22] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=import [23] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=remiteri [24] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=împrumuturi